NITO

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo, 07.12.2022

Vår ref. marianne.bevum@nito.no Deres ref. 22/3898-

Høring om studieavgift for studenter fra land utenfor EØS-området eller Sveits m.m. Endringer i universitets- og høyskoleloven

NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med bachelor, master og høyere grad. Vi har 100 000 medlemmer fordelt på alle sektorer, av disse er 15 000 studentmedlemmer.

NITO støtter ikke forslaget til endringer i universitets- og høyskoleloven om å innføre studieavgift for studenter utenfra EØS/Sveits.

Forslaget strider mot gratisprinsippet i høyere utdanning, et viktig prinsipp som gir mulighet til å ta høyere utdanning uavhengig av økonomisk og sosial bakgrunn. Gratis høyere utdanning er et av våre fremste konkurransefortrinn, noe som bidrar til å tiltrekke studenter med høy kompetanse til norsk høyere utdanning. Å innføre studieavgift for utenlandske studenter vil skade det internasjonale samarbeidet i sektoren og skape store utfordringer for rekrutteringen av internasjonale studenter.

Flere studietilbud er avhengig av at studentgruppen er internasjonal. Om grupper av studenter mangler vil det påvirke læringsmiljøet negativt fordi viktige perspektiver ikke lenger er til stede. Teknologi og realfag er fagområder der det er stor mangel på kompetanse. I disse fagene utgjør utenlandske studenter et viktig rekrutteringsgrunnlag, noe som igjen bidrar til å sikre rekrutteringen til vitenskapelig stillinger og doktorgrader.

Meld. St. 7 (2020–2021), kjent som mobilitetsmeldingen, anbefaler en tydeligere og mer strategisk nasjonal politikk for hvilke internasjonale gradsstudenter Norge skal tiltrekke seg. Denne bygger på overordnede kunnskaps-, nærings-, innvandrings-, bistands- og sikkerhetspolitiske føringer og rammer og knytter seg til de overordnede nasjonale prioriteringene i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Departementets forslag tar ikke hensyn til noen av disse perspektivene.

NITO reagerer på at stortingsflertallet, basert på forslaget, reduserer bevilgningen til universiteter og høyskoler med 74,4 mill. kroner allerede i 2023 budsjettet. Det er kritikkverdig at budsjettkutt knyttet til studenter fra land utenfor EØS/Sveits vedtas før endringer i universitets- og høyskoleloven behandles av Stortinget. Det er en forskuttering av den politiske behandlingen av forslaget som vi finner svært uheldig.

Forslaget har dessuten vidtrekkende konsekvenser for institusjonenes saksbehandling og studentoppfølging som ikke er tilstrekkelig belyst. En innføring av studieavgift allerede fra høsten 2023, uten at disse konsekvensene er tilstrekkelig utredet, er uansett for tidlig.

Verden står overfor utfordringer som vil kreve innsats fra hele det globale samfunnet. Klimakrisen står fram som vår tids største utfordring. Tap av naturmangfold, helse- og velferdsutfordringer, polarisering, migrasjon og krig er eksempler på områder som vil kreve tverrfaglige og nyskapende løsninger. Som en internasjonalt orientert sektor er det viktig for universitets- og høyskolesektoren å ha en åpen dør mot det verdensomspennende akademiske fellesskapet.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær